

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen

Socialvårdsbyrån, S2

Beslutande

Minister

Wille Valve

Föredragande

Byråchef

Maj-Len Österlund

Justerat

Omedelbart

.....
Ärende/Dnr/Exp.

.....
Beslut

Nr 1

Lagstiftningspromemoria gällande ändringar i
landskapslag om tillämpning av lagen om allmänt
bostadsbidrag

ÅLR 2017/8

1 S2

Landskapsregeringen beslöt överföra lagstiftningspromemoria, **bilaga 1 S217E01**, till lagberedningen för lagstiftningsåtgärder.

Landskapslag (2015:4) om tillämpning på Åland av lagen om allmänt bostadsbidrag

A: KLARLÄGGANDE AV PROBLEMET OCH DESS ORSAKER SAMT BEHOVET AV ÅTGÄRDER:

1. Vad är problemet?

1.1 Vem eller vilka kräver en förändring? Finns det motstridiga intressen?

Lagen om allmänt bostadsbidrag (FFS 938/2014) tillämpas på Åland i enlighet med landskapslag (2015:4) om tillämpning på Åland av lagen om allmänt bostadsbidrag. Ändringar av rikslagen ska tillämpas på Åland från det att ändringarna träder i kraft i riket, om inte annat följer av bestämmelserna i landskapslagen.

Riksdagen har den 13.12.2016 antagit lag om ändring av lagen om allmänt bostadsbidrag. Ålands lagting har den 19.12.2016 antagit landskapslag om ändring av landskapslagen om tillämpning av lagen om allmänt bostadsbidrag. Ändringen i landskapslagen innebär att bestämmelsen i rikslagens 10 § ska på Åland tillämpas i den lydelse den har i lagen om allmänt bostadsbidrag (FFS 938/2014) den 31 december 2016.

Förutom den ändring av 10 § i lagen om allmänt bostadsbidrag, vilken i riket träder i kraft 1.1.2017 och som lagtinget redan fattat beslut om avvikelse till, sker även andra ändringar i lagen om allmänt bostadsbidrag. De här ändringarna sammanhänger med att de studerande i riket fr.o.m. 1.8.2017 kommer att omfattas av det allmänna bostadsbidraget istället för att som idag få bostadstillägg till studiestödet. Ändringen gäller endast de som studerar i Finland. De som studerar utomlands ska även i fortsättningen omfattas av studiestödets bostadstillägg.

Enligt självstyrelselagen 18 § 13, 14 och 24 punkterna har landskapet Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om bl.a. socialvård, undervisning och studiesociala förmåner.

Landskapsregeringen avser inte göra ändringar i det åländska studiestödssystemet. Enligt landskapslag (2006:71) om studiestöd, 6 § ingår bostadstillägg i studiestödsförmånerna.

För att undvika en situation där studerande skulle ha rätt till såväl allmänt bostadsbidrag som bostadstillägg som studiestödsförmån bör landskapslagen om tillämpning av lagen om allmänt bostadsbidrag ändras så att studerande fortsättningsvis inte omfattas.

1.2 Vilka motiv åberopas? Kan det finnas också andra motiv? Hur konkreta är riskerna, felen, bristerna och problemen?

Både studerande på andra stadiet och högskolestuderande ska börja omfattas av det allmänna bostadsbidraget den 1 augusti 2017. De som studerar utomlands samt de studerande som i Finland studerar på en avgiftsbelagd linje i en folkhögskola, ett idrottsutbildningscenter eller

Sameområdets utbildningscentral och bor i läroanstaltens elevhem ska däremot fortfarande få bostadstillägg för studerande i enlighet med rikets nuvarande studiestödssystem. Republikens president stadfäste lagen om ändring av lagen om allmänt bostadsbidrag den 29 december 2016.

1.3 Vilket är målet? Vad vill man åstadkomma? Finns det konflikter mellan olika mål?

Målet är att det åländska studiestödssystemet, i vilket bostadstillägg ingår i studiestödsförmånerna bibehålls. Rikets ändring av lagen om studiestöd (FFS 65/1994) och lagen om allmänt bostadsbidrag innebär att merparten av de studerande som idag har rätt till bostadstillägg enligt lagen om studiestöd fr.o.m. 1.8.2017 överförs till det allmänna bostadsbidraget.

Den förslagna ändringen av blankettlagen om allmänt bostadsbidrag innebär att fastländska studerande som studerar på Åland och som lyfter studiestöd med stöd av lagen om studiestöd inte kommer att vara berättigade till bostadstillägg men inte heller till allmänt bostadsbidrag för sitt boende på studieorten på Åland.

Landskapsregeringen har i utlåtande till riksdagens kulturutskott angående förslag till ändring av lagen om studiestöd lyft frågan och även gett förslag om att fastländska studerande på Åland skulle jämföras med studerande utomlands.

1.4 Finns det ett internationellt perspektiv på frågan (EG, EES eller internationellt fördrag)?

Nej.

1.5 Är det underlag som finns tillräckligt för en bedömning av frågan eller behövs tilläggsutredning?

Utbildningsavdelningen bör fortsättningsvis utreda hur man kan neutralisera konsekvenserna för fastländska studerande på Åland.

2. Behövs någon åtgärd överhuvudtaget?

2.1 Vad händer om man inte gör någonting alls? Blir problemet större och mera akut?

Ändring av lagen om allmänt bostadsbidrag är ett måste om man vill bibehålla det åländska studiestödssystemet så att bostadstillägg ingår i studiestödsförmånerna.

2.2 Vilken utveckling av särskild betydelse för frågan kan väntas inom den närmaste tiden? Hur påverkas problemet?

De lagändringar i lagen om allmänt bostadsbidrag som gäller att studerande börjar omfattas av allmänt bostadsbidrag träder i kraft 1.8.2017.

2.3 Löser problemet sig självt med tiden? Kommer marknadskrafterna att lösa problemet?

Nej, lagstiftning behövs.

2.4 Kan en önskad åtgärd ge upphov till nya problem som är lika stora eller större än de problem man vill lösa?

Nej, lagstiftning behövs.

B. DÅ PROBLEMET OCH DESS ORSAKER SAMT BEHOVET AV ÅTGÄRDER KLARLAGTS KAN FÖLJANDE FRÅGOR STÄLLAS:

1. När behövs åtgärderna?

Behövs åtgärder genast? Finns det tid för ytterligare utredningar? Är behovet av åtgärder övergående?

I och med att ovan nämnda lagändringar träder i kraft 1.8.2016 är tiden för lagberedning, lagtingsbehandling och lagstiftningskontroll mycket kort. Åtgärder behövs genast.

2. Vilka alternativa medel kan användas?

Vilket medel är ändamålsenligast för styrningen? Vilket medel kostar minst, dels för enskilda dels för samhället? Vilka negativa sidoeffekter har de olika medlen? Hur passar de olika åtgärderna in i ett större samhällsligt perspektiv?

Det finns inte några alternativ till lagstiftningsåtgärder.

3. Vad är skillnaden för samhället och enskilda mellan den önskade reformen och nollalternativet?

Vilka resurser behövs och vilka effekter uppstår för samhället och enskilda om reformen genomförs respektive inte genomförs (nollalternativet)?

CHECKLISTA FÖR DEN POLITISKA STYRNINGEN:

1. Det problem som identifierats är i korthet

2. Ansvarig ledamots riktlinjer för hur problemet skall lösas, inklusive politiska förutsättningar

2.1. Allmänna mål och visioner i korthet

För att de lagändringar i lagen om allmänt bostadsbidrag som gäller att studerande börjar omfattas av allmänt bostadsbidrag inte ska träda i kraft på Åland måste landskapslagen om tillämpning av lagen om allmänt bostadsbidrag ändras.

2.2. Resursåtgång som kan accepteras

2.2.1. Ekonomisk resursåtgång som kan accepteras

Lagberedningsuppdraget är relativt litet.

2.2.2. Personell och strukturell resursåtgång

Både lagberedningsresurser och resurser på socialvårdsbyrån och utbildningsavdelningen kommer att behövas.

2.2.3. Eventuella arbetsuppgifter som samtidigt kan tas bort från berörd personal

Lagstiftningsarbetet måste göras och annat får senareläggas.

3. Önskvärd tidsplan i förhållande till annat, t.ex. andra reformer

Se ovan

4. *Kommentarer från den vederbörande eller de vederbörande fackenheterna*
Socialvårdsbyrån anser att lagändringen är angelägen.

5. *Kommentarer från berörd eller berörda avdelningschefer*

6. *Kommentarer från lagberedningen*
Lagberedningen är informerad om lagändringsbehovet.

7. *Den politiska förankringen*

Maj-Len Österlund
byråchef socialvårdsbyrån